

Ärendenummer: 16/000067

Remissvar:**Remittering av underlagsrapporter från arbetet med att ta fram Sveriges första nationella skogsprogram**

Nedan följer Sidas svar och kommentarer på underlagsrapport från arbetsgrupp 4 inom nationellt skogsprogram; ”Internationella skogsfrågor”. Sida har inte granskat de övriga tre arbetsgruppernas rapporter (arbetsgrupp 1, 2 och 3) då dessa har haft svenskt nationellt fokus och inte bedömts som relevanta för att granskas av Sida.

Kommentarer:

1. Rapporten har ett tydligt fokus på hållbart skogsbruk och produktion av skogsbaserade produkter och tjänster som främsta utmaningen och möjligheten för svenskt internationellt engagemang. Rapportens mer detaljerade förslag bygger i huvudsak på en utveckling av produktionsaspekterna på skogsresurserna. Kortfattade referenser görs till skogens värde i fråga om biodiversitet, ekosystem tjänster, skogens roll för klimatförändringarna samt samhällsutveckling. Sida anser att dessa aspekter borde spela en större roll för svenskt internationellt engagemang.

Vikten av bevarande av skogen som en miljö-, klimat- och samhällsresurs bör stärkas. Allt större områden (inkl. skogsområden) avsätts idag globalt sett som skyddade områden. Detta för att främja biodiversitet, ekosystem tjänster samt, inte minst, människors ökade vilja att vistas i skoglig miljö med stor diversitet. Inom detta område har Sverige lång och omfattande erfarenhet hur denna verksamhet kan kostnadstäckas, inkl. gynna de boende i dessa områden. Den svenska erfarenheten inom dessa områden står sig mycket väl i en internationell jämförelse. Dessa komparativa fördelar inom bevarandefrågor borde kunna motivera ett tydligare uppdrag för Sverige globalt sett inom skogsprogrammet.

2. Rapporten från arbetsgruppen presenterar ett antal förslag på förändrade rutiner, verksamhet och aktiviteter för bl.a. Sida, dessa olika förslag kommenteras separat senare i detta remissvar. Dock skulle rapporten vinna på att i början göra en kortfattad beskrivning av olika aktörer samt deras olika mandat och roller.

Då rapporten innehåller ett antal förslag till/för Sida skulle det vara klagörande att i början av rapporten tydliggöra att Sida styrs av regeringen samt att verksamheten styrs av regeringens instruktion till Sida samt av de av regeringen

beslutade strategier för utvecklingssamarbetet.

3. För att tydliggöra rapportens budskap föreslås följande ändringar under kapitlet ”Sammanfattning”:

- a. Åtgärdsförslag: ”Stärk skogligt bistånd”: Sida skulle vilja föreslå en något reviderad text:

Förbättra förutsättningarna för genomförande av Agenda 2030 och ett hållbart samhällsbyggande i utvecklingsländer genom att sätta ett tydligare fokus på hållbart brukande, bevarande, och restaurering ~~och hållbart brukande~~ av skogen i biståndsstrategier och i politiken för global utveckling.

- b. Åtgärdsförslag: ”Brygga bistånds- och affärssamarbeten”: Sida skulle vilja föreslå en något reviderad text:

Se skogssektorn som möjlighet, där strategier för utvecklingssamarbete inkluderar skog. Gör skogen till att fungera som pilotsektor för att integrera bistånds-, export- och handelsstrategier så att samarbeten kan upprätthållas och utvecklas när utvecklingssamarbeten fasas ut.

4. Vid ett flertal tillfällen refereras till ”skogligt bistånd” i rapporten. Denna term/begrepp finns inte med i listan 1.6 ”Begrepp”. Förståelsen för vad som menas med ”skogligt bistånd” skulle vinna på att detta begrepp tydligare förklarades.
5. I kapitlet 3.2. ”Sverige leder utvecklingen...” finns en referens till att svenskt näringsliv i stort har gynnats av att utvecklingssamarbetet är framgångsrikt i sin ambition att omvandla biståndsländer till affärspartners. I Sidas instruktion och arbete ingår inte bundet bistånd, ej heller bistånd som syftar till att främja svenska affärsintressen. Sidans samarbetspartners är i mindre omfattning företag och större privata aktörer. Det skulle därför vara önskvärt att denna skrivning tydliggjordes i avseende på vad som menas med: 1. Hur svenskt näringsliv gynnats av utvecklingssamarbetet samt 2. Vad som inryms i definitionen ”affärspartners”.
6. I kapitlet 4.1 ”Skogens gröna guld...”, underavsnitt ”Svenskt skogsbruk är ifrågasatt...” hävdas att svenskt skogsbruk är ifrågasatt, i Sverige såväl som internationellt. Detta påstående förklaras inte på ett tydligt sätt och gör detta underavsnitt svårtolkat.
7. I kapitlet 4.3 ”Tydlig målbild men...”, underavsnitt ”Skogsrelaterade frågor är inte...” finns flera påståenden som kräver förtydliganden:
- a. Vem/vilka aktörer åsyftas i första meningen där man refererar till att mark- och skogsanvändning inte är politiskt prioriterat inom internationellt samarbete resp. inom bistånd?
- b. Vilka skogsprocesser har Sverige deltagit i resp. inte deltagit i, d.v.s. vilken förlust har Sverige gjort?

- c. Vilka är bristerna i samverkan mellan bistånd och näringsliv? Sida har de senaste 4 – 5 åren mycket aktivt arbetat med att samverka med ett stort antal svenska, stora aktörer inom näringslivet genom olika processer, bl.a. genom initiativet ”Swedish Leadership för Sustainable Development (SLSD)” inom vilket bl.a. Ericsson, H&M, Axfood och IKEA ingått (den senare stor aktör inom skogssektorn internationellt). SLSD är ett initiativ öppet för alla intressenter inom näringslivet.
8. I kapitlet 4.3 ”Tydlig målbild men...”, underavsnitt ”Självgodhet” är en intressant iakttagelse men en iakttagelse som skulle vinna på att utvecklas, analyseras och förklaras bättre.
9. I kapitlet 5.2.1. ”Åtgärdsförslag – Öka internationell samverkan...” anges i underavsnittet ”Förstärkt forskningsfinansiering...” att Sida bör ändra sina prioriteringar för allokering av stöd för att främja verksamhet med fokus på skog. Sida vill, med avseende på ovanstående förslag klargöra att Sida följer, av regeringen givna, instruktioner och strategier för hur biståndet allokeras och hanteras.
10. I kapitlet 5.2.2. ”Åtgärdsförslag – Stärk internationaliseringen...” föreslås i underavsnittet ”Översyn och förtydligande av...” olika åtgärder för att främja internationella utbildningsfrågor inom skogssektorn.
  - a. Förslaget att ”sänka trösklarna” (här gör Sida tolkningen att med detta menas att sänka den akademiska nivån för antagning) för utländska studenter att delta i utbildningar kan innebära orättvis särbehandling och måste ses som en åtgärd med stor risk för att elever, antagna med lägre krav, kan ha svårt att tillgodogöra sig utbildningen.
  - b. Rekommendationen att Sverige bör förenkla för utländska studenter att etablera sig i Sverige efter avslutad utbildning kräver förtydligande. Sida har under många år arbetat mycket med utbildning, i olika former, av personer från låginkomstländer. Syftet har varit att stärka dessa länders akademiska kompetens, kunskap och kapacitet. Med detta som bakgrund vänder sig Sida starkt emot detta förslag om det bidrar till en s.k. ”brain drain” d.v.s. bidrar till en akademisk utarmning av Sidas samarbetsländer.
11. I kapitlet 5.2.3. ”Åtgärdsförslag – Stimulera internationella...” föreslås i underavsnittet ”Stärkta internationella...” att Sida bör stärka de olika program Sida har för resursbasförsörjning (t.ex. sekonderingar, JPO, MFS m.fl).
  - a. MFS, JPO m.fl. är program för resursbasförsörjning Sida stödjer för unga och relativt nytexaminerade experter och inte primärt, som rapporten uppger, ett program för att ”...sekondera fler erfarna personer...”. I detta sammanhang skulle Sida gärna sett en analys och tydligare skrivning om hur Sverige bör utveckla sitt arbete att skapa större intresse för internationella frågor inom bl.a. skogen bland unga. MFS står fritt för alla universitet att söka från Sida. JPO-tjänster (och likn.) arbetas fram av samarbetspartners till Sida och i samarbete med Sida men också andra svenska aktörer, t.ex. SLU.

- b. Sekonderingar beslutas av Sida enligt en, med UD överenskommen, lista av prioriterade organisationer. Till detta kan nämnas att den senaste sekonderingen som Sida sänt ut är till UNREDD med placering hos FAO. Vidare bör texten nyanseras och ta in övriga intressenters arbete och erfarenheter med att möjliggöra för svenska intressenter att arbeta i olika internationella organ, som texten står nu kan det tolkas som att stöd från Sida är ett villkor för internationell karriär.
12. I kapitlet 5.3.1. ”Åtgärdsförslag – Stärk skogligt bistånd”, i underavsnittet ”Biståndsstrategier” bör den nära och mycket viktiga kopplingen mellan skogen och klimatförändringar stärkas och göras tydligare, liksom skogens roll och värde för ett antal av hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Detta kan göras tydligt genom att koppla föreslagen verksamhet till genomförande av nationella klimatåtaganden (NDC:s).
13. I kapitlet 5.3.1. ”Åtgärdsförslag – Stärk skogligt bistånd” anges i underavsnittet ”Biståndsstrategier”:
  - a. en tydligare styrning mot att arbeta med skog för att minska fattigdom m.m. Här bör tydliggöras att det är regeringen som är beslutande (se också kommentar 2 ovan).
  - b. att man ska komplettera arbetet med förbättrad uppföljning och utvärdering. Detta förslag bör utvecklas med analys och tydligare skrivning. Sida ser gärna att texten kompletteras med förslag på hur detta ska göras, vad ska följas upp och av vem?
  - c. kopplat till b. ovan vill Sida klargöra att i uppföljnings- och utvärderingsarbetet utgår Sida från det givargemensamma DAC CRS (Creditor Reporting system), Sida har alltså inte ett eget system. Sidas interna arbete består bl.a. av regelbundna strategi- samt portföljanalyser till stöd för planering och uppföljning av verksamhet.
14. I kapitlet 5.3.1. ”Åtgärdsförslag – Stärk skogligt bistånd” anges i underavsnittet ”Givarsamordning och...” föreslås liksom i avsnittet ”Biståndsstrategier” att Sverige bör utveckla egna system för rapportering av resultat, inkl. stärka statistiken. Sida vill här hänvisa till kommentar 13 ovan, framförallt frågorna om hur detta ska genomföras, av vem, för vad samt hur det ska hanteras parallellt mot det DAC CRS som idag tillämpas av Sida.
15. I kapitlet 5.3.1. ”Åtgärdsförslag – Stärk skogligt bistånd” anges i underavsnittet ”Ansvarig för genomförande” uppmanas Sida återigen att utveckla separat rapporteringssystem för ”Skogligt bistånd”:
  - a. Sida vill här hänvisa till kommentar 13 och 14 ovan, framförallt hur detta ska genomföras, av vem, för vad samt hur det ska hanteras parallellt mot det DAC CRS som idag tillämpas av Sida.
  - b. Svenska frivilligorganisationer refereras till som en viktig resurs där texten föreslår att dessa aktörer bör användas i större omfattning än vad som görs idag. Detta förslag skulle vinna på att utvecklas, en analys om vilka dessa fördelar är samt hur dessa ska tas till vara skulle stärka

textens budskap.

16. I kapitlet 5.3.2. ”Åtgärdsförslag – Brygga bistånds - och...” i underavsnittet ”En statlig flexibel finansieringsmekanism...” föreslås en mekanism för att finansiera innovativa initiativ från små och medelstora företag. Sida har idag olika finansieringsinstrument för att finansiera liknande typ av verksamhet och som borde kunna vara tillämpliga för detta ändamål. Dessa instrument inkluderar ”Public Private Development Partnership”, ”Drivers of Change” samt olika finansieringsformer under lån, garantier och ”Challenge Funds (Innovationstävlingar)”.
17. I kapitlet 5.3.2. ”Åtgärdsförslag – Brygga bistånds - och...” listas i underavsnittet ”Ansvarig för genomförande” olika aktörer som bör samverka för att främja utveckling. I denna lista anser Sida att referens till civilsamhällets organisationer saknas, dessa har också nämnts i rapporten under liknande frågor tidigare (se kommentar 14b ovan). I det stöd Sida ger till civilsamhällets organisationer ingår ofta stöd till olika former av verksamhet syftande till rättvis och inkluderande ekonomisk tillväxt, ökad (och schysst) sysselsättning, marknads- och privatsektor utveckling. Från ett fattigdomsperspektiv är detta ytterst relevant kunskap och kompetens.
18. I kapitlet 5.3.2. ”Åtgärdsförslag – Brygga bistånds - och...” anges i underavsnittet ”Ansvarig för genomförande” att olika aktörer (t.ex. SIWI) ska ges i uppdrag att knyta samarbetspartners inom biståndet till olika svenska aktörer. Syftet med detta samarbete anges vagt till att ”...möjliggöra att ett mer behovsanpassat och flexibelt samarbete utvecklas som berikar alla parter.” Sidans mandat och uppdrag i detta är otydligt beskrivet i texten och detta underavsnitt behöver tydliggöras i fråga om syfte och genomförande. Biståndet utformas idag till att vara anpassat i linje med den svenska strategi som styr biståndet och som är baserat på landets prioriteringar och behov. Det svenska biståndet är också ”obundet” d.v.s. inte knutet till eller styrt av specifika svenska särintressen. Sida välkomnar om rapporten kan utveckla detta resonemang med konstruktiva och tydliga förslag på hur Sida kan bidra till detta utan att Sidans regler riskerar komma i konflikt med de föreslagna åtgärderna.